

WIKBORG REIN & CO ADVOKATFIRMA AS
AVD BERGEN
Postboks 1233 Sentrum
5811 BERGEN

Deres ref: 505266-008
Vår ref: 2018/049006
Dato: 2. mai 2018
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

VEDTAK I KLAGESAK OM DRIFTSPLAN FOR SAGEN 2

Vi viser til Lerøy Vest AS (heretter: Lerøy) sin klage i sak om godkjenning av driftsplan for postsmoltanlegget 12131 Sagen 2.

Innledningsvis vil vi beklage at dere får svar i klagesaken dagen før planlagt flytting, til tross for at søknaden ble levert i god tid.

I klagesaker kommer saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel VI Om klage og omgjøring til anvendelse. Vi har vurdert at vilkårene for å ta klagen til behandling er oppfylt.

Sakens bakgrunn

- 20. februar 2018 søkte Lerøy om endret driftsplan for det semi-lukkede postsmoltanlegget Sagen 2 (med referanse AR-242211583). Driftsplansøknaden fordrer flytting av fisk som allerede er satt ut, og fisk som er planlagt satt ut. fisk er planlagt satt ut 1. mai 2018. Fisken er planlagt flyttet 15. august 2018 til sjøanleggene 343 Buholmen og 31038 Buarøy, fordelt med fisk på hver av lokalitetene.
- 2. mars avslo Mattilsynet region sør og vest å godkjenne driftsplanen, med henvisning til en regel som var foreslått i utkastet til bekjempelsesplan for PD. Den foreslåtte regelen var at fisk fra postsmoltanlegg ikke skal kunne flyttes utenfor postsmoltanleggets tre tilgrensende brakkleggingsområder. Bekjempelsesplanen er fortsatt under utarbeidelse, og er ikke vedtatt. Buholmen og Buarøy ligger ikke innenfor de tre brakkleggingsområdene som grenser til Sagen 2.
- 7. mars påklagde Lerøy avslaget.
- 23. mars ga Mattilsynet region sør og vest Lerøy delvis medhold i klagen. Flytting ble tillatt for den fisken som allerede var satt ut etter godkjent driftsplan. Avslaget på driftsplangodkjenning ble opprettholdt for fisk som ennå ikke var satt ut, og hvor utsett fordrer flytting utenfor postsmoltanleggets tre tilgrensende brakkleggingsområder.
- Samme dato ble klagen oversendt Mattilsynets hovedkontor for behandling.

Mattilsynet
Hovedkontoret

Saksbehandler: Annichen Kongsvik Sæteren
Tlf: 22 40 00 00 / 22777909
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

www.mattilsynet.no

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

- 20. april sendte Lerøy sine kommentarer til Mattilsynet region sør og vest sin klageinnstilling.
- Samme dag ga Mattilsynets hovedkontor beskjed om at saken er prioritert og at svar i saken kan forventes innen to uker.
- 24. april ble klagesaken returnert til Mattilsynet region sør og vest for ny regional behandling. Regionen be bedt om å avgjøre saken uavhengig av regelen som var foreslått i utkastet til bekjempelsesplanen for PD.
- 27. april ble klagesaken på ny oversendt Mattilsynets hovedkontor for behandling. Regionen opprettholdt avslaget på den omsøkte driftsplangodkjenningen.
- Samme dag sendte Lerøy ytterligere kommentarer i saken. Av kommentarene fremgår bl.a. at planen for flytting er endret. Nå er planen at fisken som settes ut bare skal flyttes til Buarøy (Buholmen utgår).
- 30. april kontaktet vi Lerøy, og ba Lerøy om å endre driftsplansøknaden i tråd med de nye opplysningene.
- Samme dag fikk vi tilsendt endret driftsplansøknad fra Lerøy (med referanse AR258290708). Av den endrede driftsplansøknaden fremgår det at all fisken er planlagt flyttet til Buarøy. Vi ble også informert om at utsettet er planlagt gjennomført 1. mai.

Klagers anførsler

Ettersom saken haster vil vi bare gå inn i de anførslene som er nødvendige for å avgjøre saken. Lerøy står fritt til å ta kontakt med oss dersom de ønsker avklaringer av flere anførsler.

Relevant regelverk

- Forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg § 40
- Forskrift 29. august 2017 nr. 1318 om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr (heretter: PD-forskriften)

Førsteinstansens anførsler

Mattilsynet region sør og vest fastholder at fisk ikke bør tillates flyttet fra Sagen 2 til Buarøy og Buholmen.

Vår vurdering

Det følger av akvakulturdriftsforskriften § 40 sjette ledd at

«Fiskeridirektoratets regionkontor skal i samråd med Mattilsynet fatte vedtak om godkjenning av den del av planen som gjelder det første året. Mattilsynet kan i vedtak nekte godkjenning dersom hensynet til fiskehelse på den enkelte lokaliteten eller i et område tilsier det.»

Som Mattilsynet region sør og vest skriver, så er ikke Sagen 2 et lukket anlegg. Anlegget tar inn sjøvann som ikke desinfiseres. Flytting av fisk fra Sagen 2 vil derfor medføre en større fare for smittespredning enn flytting fra settefiskanlegg. Fisken kan derfor ikke flyttes like fritt som settefisk. Samtidig ligger det i driftsformen til Sagen 2 at fisken må flyttes derfra når den blir gram.

Mattilsynet region sør og vest har lagt til grunn at det foreligger en regel om at fisk i sjø ikke skal flyttes ut av brakkleggingsområdet den er satt ut i. En slik regel kan ikke utledes av akvakulturdriftsforskriften § 40 eller matloven § 19. Begge disse bestemmelsene fordrer at det gjøres mer konkrete vurderinger av hvilken betydning en flytting vil ha for fiskehelsen.

Den 27. april kom det nye opplysninger i saken. Fisken er ikke lenger planlagt flyttet til Buholmen. All fisken skal flyttes til Buarøy. Det vil derfor være fiskehelsestatusen i området rundt og mellom Sagen 2 og Buarøy som må vurderes i saken.

Spørsmålet er om «hensynet til fiskehelse på den enkelte lokaliteten eller i et område» tilsier at Mattilsynet skal «nekte godkjenning» av driftsplan som fordrer flytting av fisk fra 32137 Sagen 2 til 31038 Buarøy.

PD-forskriften deler landet inn i én PD-sone og to overvåkingssoner. PD-sonen omfatter store deler av Vestlandet, hvor PD regnes som endemisk. Både Sagen 2 og Buarøy ligger i PD-sonen.

På Sagen 2 har ILA eller PD verken vært påvist eller mistenkt. Sagen 2 ligger langt inne i Samnangerfjorden. Samnangerfjorden løper ut i Fusafjorden og Eikelandsfjorden. Status for påvisning av og mistanke om ILA og PD de siste årene i disse fjordene er som følger:

- I 2016 ble det påvist PD på 13020 Nygård, som ligger omtrent 3 km unna Sagen 2, lenger inn i Samnangerfjorden.
- På 12067 Aldalen er det ikke påvist PD eller ILA de siste årene. Aldalen ligger omtrent 12 km unna Sagen 2, lenger ut i Samnangerfjorden.
- I 2016 ble det påvist PD på 13227 Altaneset. Altaneset ligger omtrent 16 km unna Sagen 2, lenger ut Samnangerfjorden.
- I 2016 ble det påvist PD på 10137 Matland. Matland ligger omtrent 18 km unna Sagen 2, lenger ut i Samnangerfjorden.
- På 22315 Skavhella er PD kontinuerlig påvist siden 2014. På det nåværende utsettet ble det nylig fattet mistanke om PD. Skavhella ligger omtrent 15 km unna Sagen 2, lenger ut i fjorden.
- På 13345 Oterstegdalen ble PD påvist i 2014 og 2016. Oterstegdalen ligger omtrent 16 km unna Sagen 2, lenger ut i fjorden.

- På 13229 Djupedalen ble PD påvist i 2016. Djupedalen ligger omtrent 18 km unna Sagen 2, lenger ut i fjorden.
- På 10324 Gjerdviksflua ble PD påvist i 2016. Gjerdviksflua ligger omtrent 16 km unna Sagen 2, lenger ut i fjorden.
- På 13058 Fusavika ble PD påvist i 2014 og 2015. Fusavika ligger omtrent 16 km unna Sagen 2, lenger ut i fjorden.
- På 34117 Skåtholmen ble PD påvist i 2014. Skåtholmen ligger omtrent 20 km unna Sagen 2, lenger ut i fjorden.

Samnangerfjorden løper ut i Fusafjorden, Eikelandsfjorden og Bjørnafjorden i sør. Nord for Bjørnafjorden ligger 31038 Buarøy. Buarøy ligger åpent til, mellom Lysefjorden og Fanafjorden. Fisken er planlagt flyttet til Buarøy. På Buarøy har PD vært påvist i alle utsett fra 2014. Avstanden mellom Sagen 2 og Buarøy er omtrent 45 km. Det er omtrent 4 km fra Buarøy til det nærmeste akvakulturanlegget (Skjerholmen N).

Status for påvisning av og mistanke om ILA og PD de siste årene i anleggene innenfor 5 km radius fra Buarøy og mellom Buarøy og Sagen 2, er som følger:

- På 20115 Skjerholmen N er PD påvist i alle utsett siden 2015. Skjerholmen N ligger ca 4 km nord for Buarøy.
- På 32877 Skorpo er PD påvist i alle utsett siden 2013. 32877 Skorpo ligger mellom Buarøy og Sagen 2, ca 7 km sør for Buarøy.
- På 24735 Gulholmen er det påvist PD i alle utsett fra 2014 til 2016. Gulholmen ligger mellom Buarøy og Sagen 2, ca 15 km unna Buarøy.
- På 22915 Kyrholmen S har PD vært påvist i alle utsett siden 2015. Kyrholmen S ligger mellom Buarøy og Sagen 2, omtrent 6 km sør for Buarøy. Kyrholmen S ligger i overvåkningssone for ILA.
- På 25835 Flatøyflu har PD vært påvist i alle utsett siden 2015. Flatøyflu ligger mellom Buarøy og Sagen 2, omtrent 7 km sør for Buarøy. Flatøyflu ligger i overvåkningssone for ILA.
- På 29336 Trælsøyosen har PD vært påvist i alle utsett siden 2013. Trælsøyosen ligger mellom Buarøy og Sagen 2, omtrent 12 km sør for Buarøy. Trælsøyosen ligger i overvåkningssone for ILA.

Gjennomgangen viser at PD er utbredt i området rundt og mellom Sagen 2 og Buarøy. PD er likevel noe mindre utbredt innerst i Samnangerfjorden hvor Sagen 2 ligger, enn i området rundt Buarøy. Begge anleggene ligger i PD-sonen, hvor PD regnes som endemisk.

ILA er ikke utbredt i området rundt og mellom Sagen 2 og Buarøy. De seneste årene har ILA verken vært påvist eller mistenkt i Sagen 2 eller Buarøy, eller i anlegg mellom disse. Det er riktignok et utbrudd av ILA ved Austevoll, sørvest for anleggene. Overvåkningssonen for utbruddet strekker seg til anlegg som ligger mellom Buarøy og Sagen 2. ILA er imidlertid verken påvist eller mistenkt i disse mellomliggende anleggene.

Fisken fra Sagen 2 er planlagt flyttet til ett enkelt anlegg. Dersom fisken flyttes fra Sagen 2 til Buarøy, vil ikke det tilføre ny smitterisiko til området rundt Buarøy eller mellom Sagen 2 og Buarøy. PD er allerede utbredt i området. At hele utsettet flyttes til ett enkelt anlegg, gjør risikoen for spredning av smitte betraktelig mindre enn ved spredning utover flere anlegg.

Oppsummert, så vil fiskehelsestatusen rundt Buarøy og mellom Sagen 2 og Buarøy sannsynligvis ikke forverres dersom det flyttes fisk fra Sagen 2 til Buarøy.

Vi mener at «hensynet til fiskehelse på den enkelte lokaliteten eller i et område» ikke tilsier at Mattilsynet skal «nekte godkjenning» av driftsplan som fordrer flytting av fisk fra 32137 Sagen 2 til 31038 Buarøy. Dette forutsetter imidlertid at

- A. Flyttingen ikke kommer i veien for koordinert brakklegging av Buarøy eller Sagen 2.
- B. Fiskehelsesituasjonen ikke forverres innen flyttingen skal finne sted.

Vedtak

Mattilsynet region sør og vest sitt avslag på søknad om godkjenning av driftsplan AR-242211583 for akvakulturanlegget 32137 Sagen 2 oppheves.

Mattilsynets hovedkontor anbefaler at Fiskeridirektoratet godkjenner Lerøy sin søknad om driftsplan AR-258290708 når det gjelder

- Utsett av fisk i akvakulturanlegget 32137 Sagen 2 den 1. mai 2018.
- Flytting av fisk fra akvakulturanlegget 32137 Sagen 2 til akvakulturanlegget 31038 Buarøy den 15. august 2018.

Flyttingen er planlagt i august. Fiskehelsestatus er i evig endring. Dersom fiskehelsesituasjonen i området endres innen flyttingen, forbeholder Mattilsynet seg retten til å trekke dette godkjenningsvedtaket og nekte flyttingen.

Vi har ikke undersøkt om flyttingen vil stå i veien for koordinert brakklegging. Dette godkjenningsvedtaket gjelder bare så lenge den er forenlig med at Sagen 2 og Buarøy kan brakklegges koordinert innenfor sine respektive brakkleggingsområder.

Vedtaket er fattet med hjemmel i akvakulturdriftsforskriften § 40.

Vi gjør oppmerksom på at driftsplanen ikke er godkjent før Fiskeridirektoratet har godkjent den.

Sakskostnader

Dere kan kreve å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, jf forvaltningsloven § 36. Spørsmål og eventuelle krav om dette må rettes til vårt kontor innen tre uker.

For den delen av klagesaken hvor Mattilsynet region sør og vest endret eget vedtak, kan krav om dekning av sakskostnader rettes til Mattilsynet region sør og vest (som det ble informert om i brevet sendt 23. mars).

Klagen har ført frem hos Mattilsynets hovedkontor på grunn av nye opplysninger i saken. ILA ble nylig påvist på 11543 Buholmen. Det er derfor usannsynlig at vi ville anbefalt godkjenning av driftsplanen dersom den hadde innebåret flytting til av fisk til Buholmen. Sakskostnadene Lerøy har hatt ved å få godkjent utsettet 1. mai med tilhørende flytting 15. august, vil derfor antakeligvis ikke dekkes av oss.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre, se forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Friede Andersen
seksjonssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Likelydende brev sendes til:
FISKERIDIREKTORATET REGION VEST, Postboks 185 Sentrum, 5804 BERGEN